

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH
W
SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. DRA MATEUSZA CHEŁMOŃSKIEGO W
ADAMOWIŹNIE
obowiązujące od dnia 1.09.2023 roku**

POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH - INTERWENCJA PROFILAKTYCZNA W SZKOLE PODSTAWOWEJ	4
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY	5
Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, nie wymagającego interwencji lekarza	6
Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego konsultacji lekarza	6
Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza	7
Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała ze skutkiem śmiertelnym	8
Zespół powypadkowy	9
Postępowanie w razie wypadku poza zajęciami edukacyjnymi i poza terenem szkoły	10
Postanowienia ogólne	11
Postanowienia końcowe	11

POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM, KTÓRY NIE RALIZUJE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO.....	12
Działania wychowawcy.....	12
Działania pedagoga szkolnego.....	13
Odpowiedzialność	13
POSTĘPOWANIE W SYTUACJI PALENIA PAPIEROSÓW (W TYM ELEKTRONICZNYCH) PRZEZ UCZNIĄ NA	14
TERENIE SZKOŁY	14
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY	15
POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW	15
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ SWOIM WYGLĄDEM ŚRODEK ODURZAJĄCY	16
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ SWOIM WYGLĄDEM ŚRODEK ODURZAJĄCY	17
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ ZNAJDUJE SIĘ W STANIE ODURZENIA „DOPALACZAMI”	18
POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIĄ – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA	19
POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIĄ – OFIARY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA	20
POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIĄ, KTÓRY DOPUŚCIŁ SIĘ KRADZIEŻY LUB WYMUSZENIA PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH	21
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY POLICJA DOKONUJE ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA ZAJĘCIACH W SZKOLE	22
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU CYBERPRZEMOCY	24
POSTĘPOWANIE NA WYPADEK WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECZNIANIA PORNOGRAFII W	26
SZKOLE PRZEZ UCZNIĄ.....	26
POSTĘPOWANIE W SYTUACJI WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ O CHARAKTERZE SEKSUALNYM UCZNIÓW W SZKOLE	27
POSTĘPOWANIE NA WYPADEK WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII W SZKOLE.....	28
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAGROŻENIA SUICYDALNEGO POZA TERENEM SZKOŁY	29
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZABÓJSTWA/SAMOBÓJSTWA	30
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY NA TERENIE SZKOŁY PRZEBYWAJĄ OSOBY DOROSŁE POD	31
WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH	31
EWAKUACJA Z ZAKRESEM CZYNNOŚCI W SZKOLE PODSTAWOWEJ	32
WARSZAWIE.....	32

Sposób ogłoszenia alarmu – sygnały alarmowe	32
Przydział obowiązków i organizacja działania	33
Ogólne zasady ewakuacji	38
Drogi ewakuacji/kierunki ewakuacji.....	38
Postanowienia końcowe.....	39
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA (TERRORYSTY) DO SZKOŁY	39
Wskazówki dla uczestników	40
Postępowanie w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:.....	41
Postępowanie w przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:	42
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODŁOŻENIA ŁADUNKU WYBUCHOWEGO	44
Postępowanie w przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego	44
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA PODEJRZANEGO PAKUNKU	46
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SKAŻENIA CHEMICZNEGO LUB BIOLOGICZNEGO SZKOŁY.....	47
Postępowanie w sytuacji, gdy nastąpiło skażenie szkoły (szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną – np. telefon o zamiarze ataku)	47
Postępowanie w sytuacji, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się	48
Postępowanie w sytuacji, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań	50

PROCEDURA NR 1

POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH PROBLEMOWYCH - INTERWENCJA PROFILAKTYCZNA W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. DRA MATEUSZA CHEŁMOŃSKIEGO W ADAMOWIŹNIE

1. Nauczyciel, który dostrzega sytuację problemową zapewnia bezpieczeństwo uczniowi lub uczniom w niej uczestniczącym.
2. Nauczyciel w przypadku, jeżeli uczeń doznał urazu zapewnia mu niezbędną pomoc medyczną (odprowadza lub wzywa pielęgniarkę szkolną lub sam udziela uczniowi pomocy).
3. Nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły, pedagoga lub członka zespołu interwencyjnego i sporządza notatkę służbową.
4. Z uczniem lub uczniami przeprowadza rozmowę wybrana osoba: dyrektor, pedagog, wychowawca lub członek zespołu interwencyjnego.
5. Osoba przeprowadzająca rozmowę z uczniem powiadamia jego rodziców i ustala termin spotkania.
6. W ramach zespołu interwencyjnego przeprowadza konsultację co do dalszej strategii postępowania z uczniem.
7. Przeprowadza rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalone zostają działania wobec dziecka, zasady współpracy i ewentualna pomoc specjalistyczna.
8. Podpisuje z rodzicami kontrakt.
9. Współpracuje z rodzicami i monitoruje realizację kontraktu.

PROCEDURA NR 2

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY

I. Cel i zakres procedury

1. Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników Szkoły Podstawowej gwarantujących poszkodowanemu należytą opiekę i niezbędną pomoc.
2. Procedura reguluje działania dyrekcji, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.

II. Definicja wypadku

Wypadek ucznia – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w trakcie pozostawania pod opieką szkoły.

Zdarzenie może być zakwalifikowane jako wypadek ucznia tylko wtedy, gdy zaistnieją równocześnie wszystkie jego elementy:

- ✓ nagłość,
- ✓ przyczyna zewnętrzna,
- ✓ pozostawanie pod opieką szkoły (w trakcie zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych, w czasie przerw, na terenie szkoły i poza nią – na wycieczkach, imprezach szkolnych, zawodach sportowych, konkursach i innych sytuacjach).

III. Osoby odpowiedzialne

- ✓ dyrektor szkoły lub osoba zastępująca dyrektora,
- ✓ nauczyciele szkoły,
- ✓ pracownicy niepedagogiczni szkoły.

- ✓ komisja powypadkowa powołana przez dyrektora szkoły.

IV. Opis działań

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, nie wymagającego interwencji lekarza

1. Uczeń (jego kolega) zgłasza wypadek do:
 - a) nauczyciela, jeżeli stanie się to w czasie lekcji,
 - b) nauczyciela pełniącego dyżur, jeżeli stanie się to na przerwie,
 - c) nauczyciela, wychowawcy świetlicy lub pracownika obsługi, jeżeli jest w pobliżu.
2. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia doprowadza go do gabinetu pielęgniarki lub podczas jej nieobecności sam udziela pomocy przedmedycznej.
3. W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym czasie zajęcia dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńcze z większą grupą uczniów, jest on zobowiązany do zapewnienia opiekuna dla pozostałych uczniów.
4. O zdarzeniu i jego przyczynach nauczyciel informuje dyrektora szkoły lub jego zastępców oraz rodziców ucznia, z którymi ustala potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica i godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia.
5. Dyrektor może pozwolić innej niż rodzic/prawny opiekun osobie na odebranie chorego dziecka za okazaniem pisemnej zgody rodzica/prawnego opiekuna, który nie może osobiście odebrać dziecka.
6. Zdarzenie powyższe nie wymaga wpisu do rejestru wypadków oraz spisania protokołu powypadkowego.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego konsultacji lekarza

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia wymagającego konsultacji lekarskiej:
 - 1) Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę,
 - 2) Powiadamia wychowawcę, dyrektora szkoły lub osobę go zastępującą i zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego,
 - 3) Dyrektor szkoły powiadamia organ prowadzący szkołę.
2. Jeżeli stan ucznia nie pozwala na przejście do gabinetu pielęgniarki szkolnej, nauczyciel lub inny pracownik szkoły wzywa pielęgniarkę na miejsce wypadku lub samodzielnie podejmuje niezbędne czynności ratujące zdrowie ucznia.
3. Osoba w obecności której wypadek miał miejsce sporządza notatkę ze zdarzenia i przedkłada komisji powypadkowej, która bada jego przyczyny.
4. Z prac komisji spisywany jest protokół.
5. Wypadek wpisywany jest do rejestru wypadków.

Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia wymagającego interwencji pogotowia:
 - 1) Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę i wzywa pomoc lekarską.
 - 2) Nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów.
 - 3) Powiadamia dyrektora szkoły (lub osobę go zastępującą), który następnie zawiadamia:
 - a) rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego,
 - b) pracownika służb bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - c) organ prowadzący szkołę.

2. Jeżeli stan ucznia nie pozwala na przejście do gabinetu pielęgniarki szkolnej, nauczyciel lub inny pracownik szkoły, wzywa pielęgniarkę na miejsce wypadku. Do czasu przybycia pogotowia ratunkowego pielęgniarka lub w przypadku jej nieobecności inna osoba podejmuje niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
3. Osoba, w obecności której wypadek miał miejsce, sporządza notatkę ze zdarzenia i przedkłada komisji wypadkowej, która bada jego przyczyny.
4. Z prac komisji sporządzany jest protokół, który powinien zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.
5. Wypadek jest wpisywany do rejestru wypadków, a wnioski komisji są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

**Postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego
ciężkie uszkodzenie ciała ze skutkiem śmiertelnym**

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym:
 - 1) Natychmiast wzywa pogotowie ratunkowe,
 - 2) Zapewnia opiekę poszkodowanemu,
 - 3) Do czasu przybycia pielęgniarki szkolnej niezwłocznie podejmuje czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
2. Natychmiast powiadamia o wypadku dyrektora szkoły (lub osobę go zastępującą), który informuje o zdarzeniu:
 - a) rodziców/prawnych opiekunów,
 - b) w razie zgonu policję, prokuraturę,
 - c) organ prowadzący szkołę,
 - d) organ nadzoru pedagogicznego,
 - e) pracownika służb bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - f) radę rodziców.
3. Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, aby było możliwe ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku.

4. Osoba w obecności której wypadek miał miejsce sporządza notatkę ze zdarzenia i przedkłada zespołowi powypadkowemu powołanemu przez dyrektora szkoły, który bada przyczyny zajścia. Z prac zespołu spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń w przyszłości.
5. Wypadek jest wpisywany do rejestru wypadków szkoły, a wnioski zespołu są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

Zespół powypadkowy

1. Zespół powypadkowy powołuje dyrektor szkoły.
2. Zespół składa się z:
 - 1) przewodniczącego - współpracujący ze szkołą pracownik służby bhp
 - 2) dwóch członków – pracownicy szkoły.
3. W pracach zespołu powypadkowego ma prawo uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, Kuratora Oświaty oraz Rady Rodziców.
4. Zadania zespołu powypadkowego:
 - 1) Przeprowadzenie postępowania powypadkowego i sporządzenie dokumentacji powypadkowej.
 - 2) Wysłuchanie poszkodowanego ucznia w obecności jego rodziców/prawnych opiekunów, ewentualnie wychowawcy lub pedagoga/psychologa (sporządza protokół).
 - 3) Wysłuchanie świadków wypadku, jeżeli świadkami są uczniowie wysłuchanie ich analogicznie jak w pkt 2.
 - 4) Sporządzenie szkicu lub fotografii miejsca wypadku (dotyczy wypadku spowodowanego niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń).
 - 5) Sporządzenie protokołu powypadkowego, który zawiera: skład zespołu i datę przeprowadzonych prac, opis wypadku oraz jego okoliczności i przyczyny, imię i nazwisko ucznia, który uległ wypadkowi, rodzaj i opis urazu, udzieloną pomoc, osobę sprawującą

nadzór nad poszkodowanym wraz z informacją, czy była obecna na miejscu zdarzenia, imiona i nazwiska świadków zdarzenia, podjęte środki zaradcze.

- 6) Protokół podpisują członkowie zespołu powypadkowego oraz dyrektor szkoły.
5. Protokół powypadkowy sporządza się w dwóch egzemplarzach: jeden dla rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego ucznia, wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia zastrzeżeń w terminie 7 dni od doręczenia. Drugi pozostaje w dokumentacji szkoły.
6. Zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący, który może zlecić zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dodatkowych, albo powołać nowy zespół, który ponownie przeprowadzi całe postępowanie powypadkowe.

Postępowanie w razie wypadku poza zajęciami edukacyjnymi i poza terenem szkoły

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia, który wydarzył się w godzinach popołudniowych lub wieczornych:
 - 1) Zapewnia opiekę poszkodowanemu, udziela pierwszej pomocy.
Jeżeli istnieje taka potrzeba, podejmuje decyzję o wezwaniu pogotowia ratunkowego.
 - 2) Następnie powiadamia telefonicznie dyrektora szkoły (lub osobę go zastępującą) oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.
2. Jeżeli wypadek ma miejsce podczas wycieczki szkolnej – wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik wycieczki, który jest w pełni odpowiedzialny za bezpieczeństwo uczestników.
3. W przypadku zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub zgon, nauczyciel lub pracownik szkoły postępuje zgodnie z postępowaniem w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym.

Postanowienia ogólne

1. Nauczyciele są zobowiązani do nadzoru nad uczniami podczas lekcji, przerw międzylekcyjnych i zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę, na czas których dziecko zostaje im powierzone.
2. Nauczyciel zajmujący się osobą poszkodowaną prosi o nadzór nad swoimi uczniami innego nauczyciela lub pracownika szkoły. Ten bezzwłocznie przejmuje nad przekazanymi uczniami kontrolę i ponosi za nich w tym czasie odpowiedzialność.

Pozostawienie uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.

3. Jeżeli w pobliżu nie ma innej dorosłej osoby, nauczyciel ma prawo wysłać po pomoc ucznia, który jego zdaniem jest najbardziej odpowiedzialny.
4. Po przybyciu do szkoły rodzice/prawni opiekunowie, lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.
5. Szkoła wyposażona jest w apteczki pierwszej pomocy przedlekarskiej oraz w apteczki przenośne. Nauczyciele są zobowiązani do zabierania apteczek przenośnych na każde wyjście uczniów poza teren szkoły.
6. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu/fotografii przez zespół powypadkowy.
7. O wypadku śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym dyrektor ma obowiązek powiadomić prokuratora i kuratora oświaty. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Rejestr wypadków prowadzony jest w sekretariacie szkoły.

Postanowienia końcowe

1. Dyrektor omawia wraz z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegania im.

2. W sprawach nieregulowanych stosuje się odpowiednie przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.

PROCEDURA NR 3

POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM, KTÓRY NIE RALIZUJE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

I. Cel i zakres procedury

1. Celem procedury jest ustalenie zasad postępowania z uczniem, który nie realizuje obowiązku szkolnego.
2. Procedura swoim zasięgiem obowiązuje dyrektora szkoły, nauczycieli, pedagoga szkolnego, uczniów i rodziców (opiekunów prawnych).

II. Opis działań:

Działania wychowawcy

1. Wychowawca ma obowiązek rozpoznać przyczynę nieobecności ucznia w szkole po absencji trwającej dwa tygodnie, a w przypadku unikania wybranych lekcji- dwie godziny pod rząd, poprzez nawiązanie kontaktu z rodzicami, opiekunami prawnymi lub uczniem (telefon, wyjście do domu, list polecony z podpisem dyrektora szkoły)
2. Rozpoznanie przyczyn nieobecności dotyczy:
 - a) nieobecności z powodu choroby,
 - b) ucieczek z wybranych lekcji,
 - c) wagarów szkolnych.
3. W przypadku, gdy przyczyną nieobecności w szkole jest sytuacja wymieniona w ppkt. b i c wychowawca przeprowadza protokolowaną rozmowę z rodzicami.

4. Jeżeli uczeń w dalszym ciągu wagaruje lub unika wybranych lekcji wychowawca zgłasza sprawę pedagogowi szkolnemu.

Działania pedagoga szkolnego

1. Pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia zobowiązując ich na piśmie do zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne.
2. Pedagog zobowiązuje ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne na piśmie.
3. W przypadku niedotrzymania przez ucznia i rodziców pisemnego zobowiązania, pedagog wszczyna proces administracyjno- prawny (sąd rodzinny i nieletnich, wydział edukacji- organ prowadzący szkołę, może zawiadomić dzielnicowego).

Odpowiedzialność

Osoby wykonujące opisane w procedurze działania ponoszą odpowiedzialność za prawidłowe i terminowe wykonanie.

PROCEDURA NR 4

POSTĘPOWANIE W SYTUACJI PALENIA PAPIEROSÓW (W TYM ELEKTRONICZNYCH) PRZEZ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY

1. Pracownik szkoły nakazuje zaprzestanie palenia i dobrowolne oddanie papierosa.
2. Wpisuje uwagę do dziennika elektronicznego.
3. Zawiadamia wychowawcę klasy.
4. Wychowawca zawiadamia rodziców i pedagoga/psychologa szkolnego.
5. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę dyscyplinującą i profilaktyczną z uczniem, informując go o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia tytoniu przez nieletnich.
6. Wobec ucznia stosuje się konsekwencje zawarte w statucie szkoły.
7. W przypadku niezaprzestania palenia tytoniu przez ucznia, następuje włączenie policji lub sądu rodzinnego.

PROCEDURA NR 5

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW

1. Pracownik szkoły, który powziął podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków niezwłocznie powiadamia wychowawcę ucznia lub osobę z zespołu interwencyjnego szkoły.
2. Nauczyciel zapewnia uczniowi opiekę, izoluje go od pozostałych uczniów.
3. Nauczyciel wzywa pielęgniarkę lub lekarza w celu stwierdzenia stanu dziecka lub sam udziela wstępnej pomocy medycznej.
4. Nauczyciel powiadamia o fakcie dyrektora szkoły i sporządza notatkę służbową.
5. Osoba z zespołu interwencyjnego powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych ucznia i zobowiązuje ich do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły.
6. W przypadku braku kontaktu z rodzicami lub opiekunami lub ich odmowy odebrania dziecka o dalszym postępowaniu, po wcześniejszym ustaleniu stanu zdrowia dziecka decyduje lekarz w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
7. Jeżeli rodzice odmawiają odebrania dziecka, które, będąc pod wpływem alkoholu, zachowuje się agresywnie lub swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo sprawia zagrożenie życiu i zdrowia innych osób szkoła

niezwłocznie powiadamia policję. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja zabiera ucznia, a o tym fakcie powiadamia rodziców/opiekunów i sąd rodzinny.

PROCEDURA NR 6

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ SWOIM WYGLĄDEM ŚRODEK ODURZAJĄCY

1. Pracownik szkoły, który na terenie szkoły znalazł podejrzaną substancję z zachowaniem środków bezpieczeństwa, zabezpiecza ją.
2. O zaistniałym zdarzeniu powiadamia dyrektora szkoły i sporządza notatkę służbową.
3. Dyrektor niezwłocznie powiadamia policję.
4. Szkoła, do przyjazdu policji próbuje ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
5. Po przyjeździe policji, szkoła przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje, które udało się zebrać.

PROCEDURA NR 7

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PZRYPOMINAJĄCĄ SWOIM WYGLĄDEM ŚRODEK ODURZAJĄCY

1. Nauczyciel w obecności drugiej osoby (pedagog, psycholog, dyrektor, wicedyrektor) prosi aby uczeń dobrowolnie przekazał mu podejrzaną substancję, okazał zawartość kieszeni, torby, plecaka lub innych przedmiotów, które ma przy sobie.
2. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły o podejrzeniach lub odebraniu uczniowi substancji odurzających (w przypadku odebrania substancji stosuje się procedurę nr 6).
3. Szkoła powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor wzywa policję, która sprawdza odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
5. Nauczyciel sporządza notatkę służbową dokumentując całe zdarzenie.

PROCEDURA NR 8

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ ZNAJDUJE SIĘ W STANIE ODURZENIA „DOPALACZAMI”

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń znajduje się w stanie odurzenia „dopalaczami” odizolowuje ucznia od pozostałych uczniów w klasie, powiadamia wychowawcę, dyrektora szkoły.
2. Nauczyciel przekazuje ucznia pod opiekę pielęgniarki i wzywa karetkę pogotowia.
3. Szkoła powiadamia rodziców lub opiekunów prawnych ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
4. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/prawnym opiekunom ucznia.
5. Szkoła powiadamia właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem.

W przypadku odmowy współpracy przez rodziców (dotyczy procedur 5, 6, 7, 8):

1. Szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Policję.
2. Powiadomione instytucje wdrażają obowiązujące procedury postępowania.
3. Szkoła współpracuje z instytucjami w zakresie pomocy i wsparcia ucznia.
4. Szkoła udziela informacji i przekazuje dotychczasowe sposoby postępowania z uczniem.

PROCEDURA NR 9

POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIA – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA

1. Nauczyciel, świadek zdarzenia natychmiast powiadamia dyrektora szkoły.
2. Nauczyciel przekazuje sprawcę czynu pod opiekę dyrektora lub osoby wskazanej przez dyrektora i sporządza notatkę służbową.
3. Dyrektor szkoły wraz ze wskazanymi przez siebie pracownikami szkoły ustala okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia (świadkom zdarzenia zapewniona zostaje dyskrecja).
4. W miarę potrzeby szkoła zapewnia pomoc lekarską pokrzywdzonym.
5. Szkoła powiadamia rodziców sprawcy i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
6. W przypadku, gdy sprawa jest poważna, np. uszkodzenie ciała, użycie niebezpiecznego narzędzia lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły natychmiast powiadamiana jest policja.
7. Jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach.
8. Ofiarę należy odizolować od sprawcy.
9. Do czasu przybycia policji szkoła zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, np. przedmioty pochodzące z kradzieży.

PROCEDURA NR 10

POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIA – OFIARY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA

1. Nauczyciel, świadek zdarzenia udziela uczniowi pierwszej pomocy (przedmedycznej).
2. Nauczyciel wzywa lekarza lub pielęgniarkę.
3. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły i sporządza notatkę służbową.
4. Dyrektor szkoły osoba wskazana przez dyrektora powiadamia rodziców pokrzywdzonego ucznia.
5. Szkoła powiadamia policję i przekazuje jej sprawę.

PROCEDURA NR 11

POSTĘPOWANIE WOBEC UCZNIA, KTÓRY DOPUŚCIŁ SIĘ KRADZIEŻY LUB WYMUSZENIA PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH

1. Nauczyciel, który wykrył kradzież, powiadamia pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły oraz przekazuje pod ich opiekę sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły).
2. Nauczyciel w obecności pedagoga/psychologa lub dyrektora szkoły prosi aby uczeń dobrowolnie przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzące podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą. Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia. Może to zrobić tylko Policja.
3. Nauczyciel zabezpiecza dowody przestępstwa, tj. przedmioty pochodzące z kradzieży lub wymuszenia i przekazuje je Policji.
4. We współpracy z pedagogiem /psychologiem należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. Szkoła wzywa rodziców/opiekunów prawnych sprawcy. Zostaje przeprowadzona rozmowa z uczniem w ich obecności. Z rozmowy sporządza się notatkę podpisaną przez rodziców.
6. Pedagog, psycholog lub dyrektor szkoły powiadamia rodziców pokrzywdzonego dziecka.
7. Szkoła powiadamia policję i przekazuje jej sprawę.

PROCEDURA NR 12

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY POLICJA DOKONUJE ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA ZAJĘCIACH W SZKOLE

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi/wicedyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacja służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta, celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Pedagog/psycholog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor/wicedyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez Policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga/psychologa szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce Policji.

8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policyjnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga/psychologa szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego- ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

PROCEDURA NR 13

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU CYBERPRZEMOCY

Cyberprzemoc - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS.

Procedury reagowania na cyberprzemoc w szkole dotyczą zachowań i działań wobec:

- a) ofiary,
 - b) sprawcy,
 - c) świadka.
1. Nauczyciel lub uczeń, który posiada informację o cyberprzemocy wobec ucznia powinien powiadomić o tym fakcie wychowawcę.
 2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego, dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia.
 3. Pedagog szkolny/psycholog z wychowawcą ustalają okoliczności zdarzenia, ewentualnych świadków oraz zabezpieczają dowody i sporządzają notatkę z ustaleń.
 4. Zostaje przeprowadzona rozmowa z uczestnikami zdarzenia, bez konfrontacji ofiary oraz świadków zdarzenia ze sprawcą.
 5. Wychowawca i pedagog szkolny/psycholog informują rodziców o możliwości zgłoszenia zajścia na Policję.

- 6.** Działania mogą być podjęte również wobec zdarzeń mających miejsce poza terenem szkoły, w sytuacji kiedy wpływają na relacje rówieśnicze wśród uczniów.

Działania wobec ucznia – sprawcy cyberprzemocy:

- a)** Wychowawca rozmawia z uczniem o jego zachowaniu.
- b)** Wychowawca powiadamia rodziców sprawcy cyberprzemocy o zdarzeniu, informując ich o przebiegu zdarzenia i zapoznaniu się z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinujących wobec ich dziecka.

Konsekwencje dla sprawcy cyberprzemocy:

- a)** Zobowiązanie ucznia do zaprzestania takiego postępowania i usunięcie materiałów z sieci.
- b)** Zastosowanie konsekwencji wynikających ze statutu szkoły.

Działania wobec ucznia pokrzywdzonego cyberprzemocą:

- a)** Wychowawca powiadamia rodziców ucznia pokrzywdzonego cyberprzemocą o zdarzeniu.
- b)** Wychowawca proponuje formy wsparcia i pomocy ze strony szkoły.
- c)** W rozmowie z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia wychowawca z pedagogiem/psychologiem szkolnym przedstawiają kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz informują o możliwości zgłoszenia zajścia na Policję.

PROCEDURA NR 14

POSTĘPOWANIE NA WYPADEK WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII W SZKOLE PRZEZ UCZNIA

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły przekazuje informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog/psycholog podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznienie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechnił materiały pornograficzne.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia – sprawcy na temat tego zdarzenia.

PROCEDURA NR 15

POSTĘPOWANIE W SYTUACJI WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ O CHARAKTERZE SEKSUALNYM UCZNIÓW W SZKOLE

1. Pracownik szkoły powiadamia wychowawcę, psychologa lub pedagoga o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza z uczniem rozmowę oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
4. W sytuacji, gdy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzystała dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierzędu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
5. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców lub prawnych opiekunów, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji.
6. Pedagog/psycholog dokumentuje zdarzenie, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

PROCEDURA NR 16

POSTĘPOWANIE NA WYPADEK WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII W SZKOLE

1. Po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
2. W przypadku potwierdzenia informacji o pojawieniu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą jednostkę Policji.
3. Dyrektor szkoły przekazuje pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu.
4. Wychowawcy klas oraz pedagog/psycholog podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.
5. W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz Policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców/prawnych opiekunów ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).
7. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala działania z udziałem psychologa dziecięcego.

PROCEDURA NR 17

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAGROŻENIA SUICYDALNEGO POZA TERENEM SZKOŁY

1. W przypadku zgłoszenia przez ucznia o samookaleczeniu własnym lub innego ucznia nauczyciel zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie wychowawcę, a ten zgłasza sprawę do pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora/wicedyrektora szkoły.
2. Wychowawca i pedagog/psycholog szkolny rozmawiają z uczniem.
3. Wychowawca wzywa rodziców do szkoły informując o zaistniałej sytuacji.
4. Wychowawca i pedagog/psycholog szkolny w rozmowie z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia:
 - a) wskazują na konieczność niezwłocznej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej, psychiatrycznej),
 - b) przekazują rodzicom adresy placówek i numerów telefonów, gdzie mogą uzyskać pomoc,
 - c) uzyskują od rodziców pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym przez dziecko, konieczności konsultacji specjalistycznej i zobowiązania rodziców do dostarczenia informacji zwrotnej po konsultacji, w celu zorganizowania dalszej pracy z dzieckiem.

PROCEDURA NR 18

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZABÓJSTWA/SAMOBÓJSTWA

1. Osoba będąca świadkiem zdarzenia natychmiast o zdarzeniu powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły.
2. Dyrektor/wicedyrektor powiadamia Policję, pogotowie ratunkowe, organ prowadzący szkołę oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
3. Dyrektor/wicedyrektor zabezpiecza miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
4. Do kontaktu z mediami wyznaczona jest jedna osoba. Żaden z pracowników nie powinien przekazywać informacji mediom.
5. Dyrektor wyznacza osobę do jak najszybszego powiadomienia najbliższej rodziny o śmierci dziecka. Należy zrobić to twarzą w twarz, unikać telefonu lub poczty.
6. Dyrektor w miarę możliwości organizuje pomoc i wsparcie rodzinie zmarłego, w razie potrzeby należy powiadomić pogotowie ratunkowe.
7. Pedagog/psycholog szkolny powiadamia Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną i organizuje we współpracy pomoc psychologiczną uczniom i nauczycielom.
8. Dyrektor organizuje pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.

PROCEDURA NR 19

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY NA TERENIE SZKOŁY PRZEBYWAJĄ OSOBY DOROSŁE POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

Na terenie szkoły nie może przebywać osoba będąca pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

W takiej sytuacji nauczyciel/ pracownik szkoły powinien:

1. Grzecznie, ale stanowczo wyprowadzić osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych środków poza teren szkoły.
2. W przypadku napotkania oporu zawiadomić dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły wzywa Policję.
4. Nie dopuszcza się przekazania dziecka pod opiekę osobie będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających. W takiej sytuacji należy:
 - 1) Zawiadomić wychowawcę ucznia lub dyrektora szkoły.
 - 2) Wychowawca lub dyrektor szkoły wzywa w trybie natychmiastowym drugiego rodzica lub opiekuna.
 - 3) Jeżeli niemożliwe jest skontaktowanie się z rodzicem lub opiekunem Dyrektor szkoły wzywa Policję.

PROCEDURA NR 20

EWAKUACJA Z ZAKRESEM CZYNNOŚCI W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 190 IM. ORŁA BIAŁEGO W WARSZAWIE

I. Cel i zakres procedury

1. Zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji uczniów i nauczycieli w sytuacji wystąpienia zagrożenia.
2. Określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialności osób realizujących niezbędne działanie poczynawszy od stwierdzenia możliwości wystąpienia symptomów wskazujących na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją uczniów i nauczycieli z budynku.

II. Podstawy uruchomienia procedury

1. Pożar, (gdy nieskuteczna jest likwidacja pożaru podręcznymi środkami).
2. Zamach terrorystyczny – otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego środka niebezpiecznego.
3. Zagrożenie NSCH, (jeżeli czas dojścia skażonego obłoku powietrza jest większy niż 15 minut).
4. Zagrożenie katastrofą budowlaną.
5. Zagrożenie wybuchem gazu spowodowane awarią instalacji gazowej.
6. Inne.

III. Ewakuacja

Sposób ogłoszenia alarmu – sygnały alarmowe

1. Alarmowanie o zagrożeniach w budynku szkoły odbywa się w ramach wewnętrznego systemu alarmowania.

2. W każdym wypadku zagrożenia wymagającego ewakuacji kilkakrotnie powtarzamy (słowny komunikat – „Ewakuacja” oraz sygnał dźwiękowy trwający 3 minuty).
3. Pracownik ds. zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników szkoły przekazuje komunikat o ewakuacji do sekretariatu szkoły, na tej podstawie w klasach ogłasza się alarm i przystępuje do natychmiastowej ewakuacji.
4. Ewakuację należy prowadzić w sposób zorganizowany kierując się ustaleniami procedury i aktualnie z zaistniałą sytuacją.
5. Komunikat o ewakuacji powinien być słownie doprowadzony do wszystkich osób znajdujących się w rejonie szkoły.

Świadek niebezpiecznego zdarzenia (odbiorca informacji) zobowiązany jest natychmiast powiadomić sekretariat szkoły tel. 22 755 54 34

Przydział obowiązków i organizacja działania

1. Pracownik, który pozyskał informację o pożarze:

- 1) **W godzinach pracy szkoły** – treść otrzymanej informacji (komunikatu) o zagrożeniu przekazuje do:
 - a) Dyrektora szkoły
 - b) Sekretariatu, tel. nr 22 755 54 34
 - c) Wstrzymuje wejście na teren szkoły.
- 2) **Po godzinach pracy szkoły** – w pierwszej kolejności powiadamia specjalistyczne służby ratownicze – stosownie do zagrożenia a następnie informuje o zaistniałym zdarzeniu kierownictwo szkoły.

2. Sekretariat szkoły:

- 1) Zgodnie z decyzją Dyrektora Szkoły powiadamia:
 - a) Służbę dyżurną Policji tel. nr **997**
 - b) Służbę dyżurną PSP tel. nr **998**
 - c) Pogotowie Ratunkowe tel. nr **999**
 - d) Inne służby w zależności od potrzeb.

- 2) Nadzoruje zabezpieczenie (ewakuację) ważnego mienia, dokumentów, urządzeń, pieczęci, itp.

3. Dyrektor szkoły:

- 1) Podejmuje decyzję o zakresie ewakuacji (pełnej lub częściowej).
- 2) Nadzoruje przestrzeganie ustaleń zawartych w niniejszej procedurze.
- 3) Nakazuje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych.
- 4) Nakazuje uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji w szczególności: transport, załadunek i ochrona dokumentacji szkoły, zabezpieczenie instalacji gazowej, wodnej i elektrycznej, otwarcie wyjść ewakuacyjnych.
- 5) Wprowadza zakaz wejścia i wjazdu na teren szkoły osób postronnych.
- 6) Organizuje akcję ratowniczą.
- 7) Zarządza ewakuację samochodów.
- 8) Określa miejsce deponowania ewakuowanego mienia.
- 9) Współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi (PSP, Policją, Pogotowiem Ratunkowym, Pogotowiem Gazowym itp.).

4. Wychowawcy klas – nauczyciele

- 1) Ogłaszają alarm dla uczniów (klas).
- 2) Nakazują opuszczenie budynku.
- 3) Nadzorują przebieg ewakuacji uczniów (klasy).
- 4) Nadzorują zabezpieczenie /ewakuację/ ważnego mienia i dokumentów.

5. Dyżurny nauczyciel

- 1) Nadzoruje ewakuację samochodów.
- 2) Przekazuje na miejsce ewakuacji informację o zakończeniu ewakuacji.

6. Pracownicy zatrudnieni w szkole

- 1) W każdym z przypadków wymagającym ewakuacji należy postępować zgodnie z planem ewakuacji szkoły oraz ewakuować się drogami ewakuacyjnymi określonymi w procedurze.

- 2) W przypadku zagrożenia lub wystąpienia skażenia chemicznego (NSCH) w zależności od zaistniałej sytuacji należy postępować zgodnie z zaleceniami (pozostać na miejscu, ewakuować się).

7. Zakresy czynności poszczególnych osób:

Stanowisko	W czasie zagrożenia i ewakuacji	Po ewakuacji/zagrożeniu
<p>Dyrektor</p> <p>Uwaga- w przypadku nieobecności dyrektora obowiązki przejmuje osoba zastępująca</p>	<p>Zarządza ewakuację personelu i uczniów, a w uzasadnionych przypadkach mienia.</p> <p>Zawiadamia straż pożarną.</p> <p>Nadzoruje przebieg ewakuacji ze szczególnym zwróceniem uwagi za zabezpieczenie wszystkich uczniów.</p> <p>Współpracuje z dowódcą jednostki PSP.</p> <p>Powiadamia organ prowadzący o zagrożeniu i ewakuacji.</p>	<p>Zbiera informacje od nauczycieli o stanie i liczności klas.</p> <p>Upewnia się, czy wszystkie osoby zostały ewakuowane.</p> <p>Zbiera informacje o sprawdzeniu pomieszczeń.</p> <p>Współpracuje z dowódcą jednostki PSP.</p> <p>Wydaje polecenie powrotu do budynku.</p> <p>Informuje organ prowadzący o ustaniu zagrożenia, zakończeniu ewakuacji.</p>

<p>Kierownik gospodarczy</p>	<p>Zapewnia otwarcie drzwi ewakuacyjnych.</p> <p>Wydaje polecenia otwarcia zamkniętych w sposób trwały drzwi ewakuacyjnych oraz bram pracownikom obsługi.</p> <p>W przypadku nieobecności dyrektora i jego zastępcy przejmuje obowiązki dyrektora/pracownika ds. zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników i zarządza ewakuację uczniów oraz w uzasadnionych przypadkach mienia.</p>	<p>Zapewnia dozór budynku i mienia.</p>
------------------------------	---	---

<p>Nauczyciele</p> <p>Uwaga- nauczyciele są zobowiązani znać aktualną liczbę uczniów w nadzorowanej przez siebie grupie.</p>	<p>Kończą natychmiast zajęcia z uczniami (każdą formę zajęć).</p> <p>Ewakuują uczniów zgodnie z oznaczonymi kierunkami ewakuacji i przyjętymi procedurami ewakuacyjnymi, a w przypadku odcięcia najbliższych wyjść kierują się do innych wyjść, zgodnie z instrukcjami dyrektora/pracownika ds. zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.</p>	<p>Na miejscu zbiórki formują grupy.</p> <p>Sprawdzają stan uczniów.</p> <p>Przekazują informacje dotyczące liczby, stanu uczniów do dyrekcji.</p> <p>Zapewniają opiekę nad ewakuowanymi dziećmi do czasu powrotu do budynku szkolnego.</p>
--	---	---

Personel pomocniczy, woźni, sprzątaczk, dozorczy	<p>Pomagają nauczycielom z najmłodszych klas.</p> <p>Sprawdzają, czy żadne z dzieci nie zostało w pomieszczeniach szkoły.</p> <p>Pozostają do dyspozycji dyrekcji i jednostek PSP, dysponują kluczami do zaworu wody i głównego wyłącznika prądu.</p>	<p>Pomagają nauczycielom w sprawdzeniu stanu liczbowego uczniów.</p> <p>Pomagają nauczycielom w sprawowaniu opieki nad uczniami, szczególnie z najmłodszych klas.</p>
Dozorcy/ szatniarz	<p>Zapewniają otwarcie furtek i bram wjazdowych.</p> <p>Współpracują z dyrektorem/pracownikiem ds. zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników, wykonując polecenia.</p>	
Kucharka i pomoce kuchenne	<p>Wyłączają wszystkie urządzenia elektryczne znajdujące się w kuchni.</p> <p>Sprawdzają, czy nikt nie pozostał w pomieszczeniach magazynowych i kuchennych.</p> <p>Ewakuują się z budynku wyznaczonymi drogami ewakuacyjnymi do miejsca zbiórki.</p>	<p>Przekazują informacje o sprawdzonych pomieszczeniach dyrekcji lub osobie zastępującej.</p> <p>Pozostają do dyspozycji dyrekcji lub osób zastępujących.</p>

Ogólne zasady ewakuacji

1. Ściśle stosować się do przekazywanych zaleceń.
2. Wyłączyć i zabezpieczyć wszystkie urządzenia elektryczne i gazowe.
3. Zakończyć pracę sprzętu komputerowego oraz zabezpieczyć dane informatyczne przed dostępem osób niepowołanych.
4. Przygotować do ewakuacji (zabezpieczyć) ważne wytypowane mienie, dokumenty, pieczęcie, środki finansowe itp.
5. Pozamykać okna.
6. Wytypowane osoby do działań zabezpieczających ewakuację winny przystąpić do wykonywania przypisanych im zadań.
7. Wszystkie osoby opuszczające szkołę powinny zabrać rzeczy osobiste i przystąpić do ewakuacji, postępując zgodnie z postępującymi zaleceniami i udać się na wyznaczone miejsce ewakuacji – Punkt zborny – Boisko szkoły.
8. Nie zamykać pomieszczeń.
9. Wychowawcy (nauczyciele) informują pracownika ds. zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników o opuszczeniu klas przez uczniów.
10. Wychowawcy (nauczyciele) na miejscu ewakuacji sprawdzają obecność i przekazują informację do Dyrektora szkoły.
11. Na miejscu ewakuacji nauczyciel i uczniowie przebywają do czasu otrzymania stosownej informacji, co do powrotu i kontynuacji nauki lub jej zakończenia.

Drogi ewakuacji/kierunki ewakuacji

Ewakuacja uczniów (pracowników szkoły) odbywa się:

- 1) z budynku szkoły przez wyjście główne oraz drogę ewakuacyjną nr 1
- 2) z budynku szkoły przez ewakuacyjną 2
- 3) z sali gimnastycznej przez wyjście z sali oraz drogę ewakuacyjną 3.

Postanowienia końcowe

1. Wyznaczyć nauczycieli regulujących ruchem, zabezpieczających dokumenty, ważne mienie itp.
2. Na terenie szkoły do czasu otrzymania innych dyspozycji pozostaje pracownik administracji szkoły oraz wyznaczona osoba funkcyjna.

PROCEDURA NR 21

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA (TERRORYSTY) DO SZKOŁY

Dotyczy sytuacji wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych. Jeżeli osobą, która jako pierwsza zauważyła napastnika jest pani szatniarka, uruchamia ona alarm antyterrorystyczny (1 długi dzwonek).

Każda pozostała osoba dorosła, w miarę możliwości informuje sekretariat szkoły, w celu uruchomienia alarmu antyterrorystycznego.

Wskazówki dla uczestników

1. Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się) – szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób.
2. Wycisz i uspokój uczniów - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.
3. Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy – należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.
4. Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony – niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia.
5. Poinformuj policję wysyłając informację tekstową – SMS o zaistniałej sytuacji – w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji.
6. Zasłoń okno, zgaś światło – należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego.
7. Nie przemieszczaj się – przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników.
8. Stań poniżej linii okien, zejź ze światła drzwi – przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników.
9. Zejź z linii strzału, połoź się na podłodze – z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz.
10. Jeżeli padną strzały, nie krzycz – napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma.

11. Nie otwieraj nikomu drzwi – interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi.
12. W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia – w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia.

Postępowanie w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:

1. Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika – wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.
2. Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon – wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.
3. Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia – w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.
4. Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego – w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.
5. Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika – odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji.
6. Nie zwracaj na siebie uwagi – niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu.
7. Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny – brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców.

8. Nie oszukuj terrorysty – oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane.
9. Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu – zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców.
10. Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami – wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty.
11. Pytaj zawsze o pozwolenie, np., gdy chcesz się zwrócić do uczniów – każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana.
12. Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty – nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

Postępowanie w przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:

1. Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę – policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.
2. Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi – próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji.
3. Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy – taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników.
4. Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom – postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników.

5. Nie trzymaj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących – tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego.
6. Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami – wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową.
7. Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy – policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców.
8. Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona – w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku.
9. Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku – w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne.
10. Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru – najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

PROCEDURA NR 22

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODŁOŻENIA ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

Postępowanie w przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

1. Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów – uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu.
2. Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje – w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji.
3. Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury – osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację szkoły.
4. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji – ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ma ona na celu ochronę osób przebywających w szkole przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
5. Nie używaj telefonu komórkowego – eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
6. Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia – stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji.
7. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb – w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest

dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.

8. W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi – szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji wszystkich osób przebywających w szkole.
9. Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu – informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

PROCEDURA NR 23

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA PODEJRZANEGO PAKUNKU

Podejrzany pakunek to przesyłka z ładunkiem wybuchowym lub nieznaną substancją.

W przypadku podejrzenia jej otrzymania:

1. Osoba, która znalazła podejrzany pakunek odizolowuje miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku – należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.
2. Nie wolno dotykać, otwierać, przemieszczać podejrzanego pakunku – w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania.
3. W przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala) należy okryć pakunek (np. kocem). Okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznannej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji.
4. Osoba, która znalazła podejrzany pakunek informuje o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora, który jest odpowiedzialny za uruchomienie ewakuacji.
5. Nie należy używać telefonu komórkowego – eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
6. Bezwzględnie należy wykonywać polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb – w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
7. W miejscu ewakuacji nauczyciele liczą wszystkie dzieci i informują osobę odpowiedzialną za przeprowadzenie ewakuacji.

8. Dyrektor szkoły informuje rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu.

PROCEDURA NR 24

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SKAŻENIA CHEMICZNEGO LUB BIOLOGICZNEGO SZKOŁY

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna).

Postępowanie w sytuacji, gdy nastąpiło skażenie szkoły (szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną – np. telefon o zamiarze ataku)

Należy wówczas:

1. Poinformować dyrektora szkoły.
2. Dyrektor alarmuje wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuuje do budynku szkoły.
3. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu dyrektor powiadamia odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku.
4. W budynku – szkole należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
5. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki – maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.

6. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń – częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
7. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków oraz prac wymagających dużego wysiłku.
8. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
9. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Postępowanie w sytuacji, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się

Należy wówczas:

1. Nie dotykać i nie wahać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
2. Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.
3. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
4. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
5. Powiadomić dyrektora/wicedyrektora szkoły, który uruchamia procedurę ewakuacyjną.
6. Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru – rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku

wiatru, z którego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń.

7. Dyrektor szkoły natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadamia odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
8. Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka.
9. Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb – policji, straży pożarnej, wyspecjalizowanej jednostki zwalczania skażeń i zakażeń.
10. W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
11. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba sporządza listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazuje policji.
12. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki – maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.
13. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń – częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
14. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków oraz prac wymagających dużego wysiłku.
15. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Postępowanie w sytuacji, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań

Należy wtedy:

1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
2. Powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe – dyrektora/wicedyrektora.
3. Przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się.
4. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
5. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
6. Dyrektor szkoły/wicedyrektor ogłasza alarm ewakuacyjny.
7. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu dyrektor powiadamia odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
8. W szkole należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.
9. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.